

Всьому свій час (поема)

Марія Познанська

ВСЬОМУ СВІЙ ЧАС

Поема

Сипнула зима наостанку
Сніжинки свої крижані...
Раніше приходять світанки,
Зробилися довшими дні.
А сонечко дужче пригріло,—
Сніжинки розтанули вмить.
...Надворі уже потепліло.
І зимонька стала тужить:
Прийшла їй пора нас лишати —
Іде вона в інші краї...
Тож будемо весну стрічати,—
Чекати у гості її!

I

КОЛЬОРИ ВЕСНИ

Скоріш, люба весно, до нас прибувай,
Щоб знову озвавсь соловейками гай,
Щоб знов зеленіли веселі лани,
Від сонечка сил набирались вони.
Щоб жовті кульбабки цвіли у садках,
А ми — всі дівчатка — були у вінках!

Як тільки нас весна-красна почула,
Із півдня вітром-леготом війнула:
Прилинув БЕРЕЗЕНЬ о тій порі.

Озвалися журавлики вгорі,
У весняному небі голубому:
— Ми з вирію вертаємось додому,
Стрічайте нас. Курли, курли, курли! —
Найперші проліски у гаї розцвіли,

Розкрили вранці сині оченята
Для наших мам — на Березневе свято.

І світлі, чисті, золотисті
Упали з неба промінці.
Ураз прокинувся ліс тінистий,
Зраділи білочки, зайці,
Повибігали з нір лисиці...
А на гілках — шпачки, синиці
Пісні заводять голосні,
Уклінно дякують весні!

Набувся березень доволі
І весь у яр струмками стік.
А на прекраснім нашім полі
З'явився КВІТЕНЬ-трудівник.
Лягло в вологий ґрунт весінній
Пшениці ярої насіння.
І перші сходи на ріллі
Уже заврунилися в теплі.

...Ясніш засяло сонце навкруги —
Із квітів килими зіткались пишні,
В зелені трави одяглись луги,
В садах розквітли яблуні та вишні.
Це ТРАВЕНЬ завітав у рідний край,—
Радіють і дорослі, і малята:
Приходить в травні свято Первомай
І найдорожче Перемоги свято!
Ми переможцям-воїнам в цей час
Даруєм ряст, тюльпани полум'яні:
Вбирається уся Вітчизна в нас
У щонайкращі кольори весняні!

II

А ЗА ВЕСНОЮ — ЛІТО НАСТУПАЄ

Всьому свій час, своя пора буває!
...А за весною літо наступає.

Сьогодні перше ЧЕРВНЯ! Ми, малі,
Від старших чули й знаємо, що люди
В цей перший літній день по всій Землі
День захисту дітей святкують всюди.
За щастя й мир встають і мами й тата,—
Щоб нам під чистим небом виростати,
Щоб не було війни! І в цілім світі
Раділи діти, сонечком умиті!

...В золотій хустинці
Дорогі гостинці
ЧЕРВЕНЬ нам приніс:
Ягоди-суниці
В лісі у травиці
Розсипає скрізь.

І чомусь здається —
Все навкруг сміється:
Луки, гай, ріка.
Ловимо в долоні
Промінці червоні,—
Ой, теплінь яка!

Аж ось позолотіли липи —
Так рясно цвіту на гіллі!
До нас прибув засмаглий ЛИПЕНЬ
В новім солом'янім брилі.
То жито липневі у полі
Дало соломи для бриля...
Прив'яло листя на тополі,
Від спеки аж пашить земля!
А сонце сипле й сипле стріли —
Рожево-жовті промінці.
Уже стоять жита доспілі
І досягають пшениці.

...В сад прийшли під вишню ми
Ранньою порою:
Нас умили гілочки
Свіжою росою;
Стали рвати вишеньки

Із самого ранку,—
На солодке вишеньки
Будуть до сніданку.
Рвали, рвали вишеньки
Кожен поодинці,
А нарвали вишеньок
Кожен — по корзинці!
Чисті-чисті вишеньки,
Наче їх помито...
За червоні вишеньки
Уклонімось літу!

...Нехай би довго літо гостювало,
Бо дуже полюбилось нам воно!
Та днів у літа залишалось мало —
Вночі постукав СЕРПЕНЬ у вікно;
Тож в літа кожна лічена хвилина.
Іде робота у селі невпинна.
Щоб колос не осипався, бува,
О цій порі закінчують жнива.
...Не дзвонять колосом лани —
Рясні хліба скосили.
Над лугом вранці тумани
Пливуть, як гуси сиві.
Ой, літо, літо, почекай —
Не відлітай в далекий край!

Куди не глянемо навкруг,—
Відходить красне літо.
Пожовк від сонця зелен луг,
Пожухли мальви-квіти.
Ой, літо, літо, почекай —
Не відлітай в далекий край!
Вже скоро знову на ріллі
Озимим зеленіти.
Злетяться в лузі журавлі,
Візьмуть на крила літо
Та й понесуть у теплий край...
Ой, літечко, не відлітай!

СПАСИБІ, ОСІНЬ, ЗА ТВОЇ ЩЕДРОТИ!

В цей день школярики проснулись рано...
Ми дарували їм жоржини, канни
(А квіти ці в дитячому садку
Самі зростили ми у квітнику),—
Пішли школярики у перший клас.
Почався місяць ВЕРЕСЕНЬ у нас!

...Не віриться, що вересень довкола!
Хоча в саду посохла матіола,
Та ще цвітуть красольки і нагідки,
І сонце вдень ясне, немовби влітку.
Отож устигли хлібороби славні
Зі стиглих піль, у цей погожий час,
Звезти зерно в комори — у державні,—
Нехай лежить зерно там про запас.
Та й огородникам в таку погоду
Найкраще овочі збирають з городу;
Садівники спішають упорать сад —
Доспіли груші, сливи, виноград...
Ми вересневі вдячні за турботи —
Врожай дорідний зібрано без втрат!

...А на світанку, весь у позолоті,
Настигнув ЖОВТЕНЬ — вересню він брат.
Дерева пожовтіли і кущі.
Осінні перші почались дощі.

...Більше й більше листя з кленів
Облітає з кожним днем!
По траві, іще зеленій,
Між дерев в саду ідем.
Йдем по листу золотому,
Мов по килиму м'якому,
Що на весь послався сад,—
Здрастуй, місяць ЛИСТОПАД!

Пташки замовкли в парках і садах.
Повіяв з півночі холодний вітер,
Уранці паморозь біліє на дахах.

Останнє листя на гілках тріпоче.
Коротші дні тепер і довші ночі.
У чобітках йдемо ми у дитсад
І проводжаєм місяць листопад.

IV

ЗНОВ ДІЖДАЛИСЬ ми зими

В теплий край повідлітали
Сірим шнуром журавлі.
Вже грудки позамерзали
На поораній землі.
Перший сніг іде і всюди
Стелить білі килими.
Хазяйнує місяць ГРУДЕНЬ,—
Знов діждались ми зими.

...Здорова будь, зима у білій шубі!
Ти нам також і дорога, і люба,
Як і весна, як літо, і як осінь.
Це ж ти полям постелиш сніжну постіль
І ковдрами із снігу пуховими
Укриєш від морозу всі озимі:
Де взимку буде снігу з головою —
Улітку вродить урожай горою!
І так же само, як весна і літо,
Ти вмієш, зимо, радувати діток.
Отож вночі, не гаючи й хвилинок,
Ти в лісі працювала, де ялинки:
Вбирала в срібло їхні віти пишні.
І ось тепер у лісовім затишші,
Де в срібних шатах височать ялинки,
У вальсі закружлялися сніжинки.

Відробив своє і грудень —
Перший місяць зимовий.
І щасливі наші люди
Увійшли у рік Новий!
Ще ялинки у прикрасах
Звеселяють кожний дім.

Ну, а ми у двір тим часом
На прогулянку ходім.

...Сніг січе безперестанку —
СІЧЕНЬ трудиться ізранку!
І мороз не угаває —
Коле голками в лице...
Та ніхто з нас не зважає
Анітрішечки на це!

...Ось юрбою, попід гаєм,
З ковзанами вирушаєм,
Переходимо лужок —
І на річку, на льодок.
Ми гартуємося змалу.
І дарма, що з вітром сніг,—
Загартованих, щоб знали,
Не збиває вітер з ніг!

І на лузі, і на полі —
Де не глянем — білий колір!
Це зима нам натрусила
З рукава свого сніжку.
...І немовби шапка біла —
Білий дах на дитсадку!

Надійшов за січнем ЛЮТИЙ!
Віє віхола рясна...
— Та дарма,— говорять люди,—
Незабаром і весна!
Тож недовго ще гуляти
Білій віхолі-пурзі...

...І ось прощається із нами лютий —
Останній місяць білої зими.
За вікнами вже віхоли не чути,
На ковзанку не ходим більше ми.
І знову повіває легіт-вітер —
В наш рідний край вертається весна!
У цім краю нам жити і радіти...
Яка ж ти гарна, рідна сторона!